

BIJLAGE: STATEMENT 'Bericht uit het Jeugdveld aan alle directeuren Publieke Gezondheid'

We sturen u dit bericht om aandacht te vragen voor kinderen en jongeren. De komende maanden heeft u als directeur Publieke Gezondheid een sleutelrol in het organiseren van en adviseren over de maatschappelijke reactie op COVID-19.

Méér dan tijdens de eerste opleving van het virus is er de komende maanden ruimte voor specifieke uitwerking van de maatregelen tegen het virus. Op de volgende pagina geven wij een aantal voorbeelden van de ruimte die er is om kinderen en jongeren in bescherming te nemen.

Kinderen en jongeren in coronatijd

Hoewel kinderen, jongeren en jongvolwassenen zelden ernstig ziek worden van het coronavirus, zijn zij tijdens de eerste coronagolf hard geraakt door de generieke maatregelen ter voorkoming van de verspreiding van het virus. De continuïteit van onderwijs, zorg, sport, vrije tijd en contact met belangrijke anderen stond onder druk. En daarmee ook de ontwikkeling van kinderen, jongeren en jongvolwassenen. Het is van maatschappelijk belang dat het goed blijft gaan met deze generaties van de toekomst. Het is daarom belangrijk dat zij voldoende ruimte en kansen houden om zich te blijven ontwikkelen.

Sinds half maart 2020 komen wij als een brede groep vertegenwoordigers van het jeugdveld¹ bijeen om elkaar, en de betrokken ministeries in het bijzonder, te informeren en signalen met elkaar te delen. De uitdagingen van de uitbraak vanuit het perspectief van de jeugd en hun gezinnen staan centraal - met oog voor alle kinderen en jongeren, met of zonder beperking.

Binnen de gegeven omstandigheden staat het belang van een gezonde mentale ontwikkeling van onze jeugd voorop. Het is goed te bedenken dat ook zonder landelijke lockdown druk kan ontstaan op die mentale ontwikkeling: afzondering van individuele kinderen, jongeren of gezinnen door quarantaine verhoogt de druk op hen en hun gezinssystemen.

Kinderen en jongeren hebben in verschillende leeftijdsfasen veel te leren. Hun leven draait om ontwikkeling en groei. Dat doen zij voor een belangrijk deel in contact met hun ouders/opvoeders, andere belangrijke volwassenen en leeftijdsgenoten. Dit contact is cruciaal voor hun ontwikkeling en moet dus altijd mogelijk blijven. Is dat contact voor langere tijd niet mogelijk, dan kan dat leiden tot een onderbroken ontwikkeling, schade aan hechtingsrelaties en verminderde socialisatie.

Het bieden van perspectief (vooral tijdens de koude herfst- en wintermaanden) kan ook helpen om zoveel mogelijk jongeren te overtuigen zich aan de corona-maatregelen te houden. Dat perspectief kan bestaan uit het toegankelijk houden van de gebruikelijke voorzieningen (school, sport, etc.), maar ook uit het organiseren van alternatieven.

Juist de jeugd heeft perspectief nodig. Wij dragen met elkaar de verantwoordelijkheid om hun een gezonde (psychische) ontwikkeling mogelijk te maken.

¹ Zie onderaan dit bericht voor een lijst van de ondertekenaars, de ter gelegenheid van de coronacrisis uitgebreide stuurgroep van het programma Zorg voor de Jeugd.

We brengen graag een aantal handvatten onder uw aandacht

- Voorkom als het kan een verbod op fysieke sociale contacten buitenshuis. Houdt scholen, opvang, sport en andere vrijetijdsvoorzieningen zoveel mogelijk open. Kinderen leven in het nu en kunnen, anders dan volwassenen, niet goed wachten op het terugkeren van perspectief.
- Is sluiting van bepaalde voorzieningen (lokaal) onvermijdelijk, onderzoek dan welke (fysieke) ruimte er is voor gemeenten en maatschappelijke instellingen om kinderen en jongeren elkaar elders in georganiseerd verband te laten ontmoeten.
- Ondersteun ouders en andere opvoeders zoals leerkrachten en hulpverleners in het nemen van hun pedagogische verantwoordelijkheid. Bedenk bijvoorbeeld dat zij hulpmiddelen nodig hebben (beschermingsmiddelen, ontmoetingen in veilige omgeving / ruimte voor een veilige groepsomgeving) om hun werk, óók volgens gestelde regels, uit te kunnen voeren.
- Houdt zicht op kinderen en jongeren. Diverse voorzieningen hebben op hun eigen wijze zicht op kinderen en jongeren: kinderopvang, school, sport- en vrije tijd, jeugdgezondheidszorg en jeugdhulp. Maak lokaal of regionaal afspraken over hoe ieder kan bijdragen aan het tijdig bieden van passende ondersteuning.
- Maak onderscheid naar leeftijdscategorieën (ook in het geval van sluiten van bepaalde voorzieningen). Wat voor jongere kinderen geldt, geldt niet altijd voor jongeren of jongvolwassenen. Voor elke leeftijdscategorie is passende aandacht en steun op zijn plek. Daarbij komt dat vooral jonge kinderen nauwelijks besmettelijk zijn.
- Betrek kinderen en jongeren, bijvoorbeeld door hen te bevragen over de mate waarin zij de maatregelen kennen, begrijpen en kunnen hanteren. Er gelden (dóór de tijd heen, maar ook op bepaalde momenten) verschillende regels, waardoor het geheel soms ingewikkeld lijkt. Bovendien kan het, in het geval van regionale maatregelen, zijn dat een kind of jongeren of gezin met meerdere regio's van doen heeft (verschillende gezinssituaties, of school en gezin in verschillende regio's).

In gesprek

Wij zijn beschikbaar om onze denk- en doekracht te bundelen met die van u. Wil u ons als groep, of een deel van ons als vertegenwoordigers van cliëntorganisaties, branches, beroepsgroepen etc. benaderen, dan kan dat via zorgvoordejeugd@minvws.nl.

Partners van het Programma Zorg voor de Jeugd:

Cliëntorganisaties: Ieder(in), Per Saldo, MIND en LOC

Beroepsverenigingen: Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) en Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP), namens Jeugdartsen Nederland (AJN), Beroepsvereniging van professionals in sociaal werk (BPSW), Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO), Beroepsvereniging verzorgenden en verpleegkundigen (V&VN), Landelijke huisartsen vereniging (LHV), Nederlandse vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK), de Beroepsvereniging voor kinder- en jongerenwerk (Bv Jong), Landelijke vereniging van vrijgevestigde psychologen & psychotherapeuten (LVVP), Federatie Vaktherapeutische Beroepen (FVB)
Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ): Jeugdzorg Nederland, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), GGZ Nederland, Vereniging Orthopedagogische BehandelCentra (VOBC)

Tijdens de coronacrisis aangevuld met:

het Nederlands Jeugdinstituut (NJI), Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ), Generation Youthcare NJR/Coalitie-Y, de Associatie Wijkteams, Programma Geweld Hoort Nergens Thuis, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, AKJ, Sociaal Werk Nederland